

OSNOVNA ŠOLA LESKOVEC PRI KRŠKEM

8273 Leskovec pri Krškem, Pionirska 4, tel.: 07 490 40 60, tel./fax: 07 490 40 63

Vzgojni načrt

Šolsko leto 2017/18

Leskovec pri Krškem, september 2017

Kazalo

1. Uvod.....	2
2. Vizija OŠ Leskovec pri Krškem	3
3. Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole.....	3
4. Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta	3
5. Evalvacija vzgojnega načrta za šolsko leto 2016/2017	4
5.1. Program etika in vrednote	4
5.2. Projekt učinkovito učenje	4
5.3. Projekt uživajmo v zdravju	7
6. Prioritete v šolskem letu 2017/2018	9
6.1. Kulturen – odgovoren – močnejši	9
6.2. Branje za znanje – branje za zabavo.....	10
7. Načela, po katerih bomo vzgojno delovali.....	11
7.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja.....	11
7.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev	11
7.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja	12
7.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev	12
7.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil.....	13
7.6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline	13
7.7. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti 14	
7.8. Načelo osebnega zgleda	14
8. Vzgojne dejavnosti	15
8.1. Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti.....	15
8.2. Pohvale učencem	16
8.3. Vrste vzgojnih ukrepov	17
9. Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov	19
9.1. Svetovanje.....	19
9.2. Restitucija in mediacija	20
9.3. Mediacija – postopek izvajanja na šoli.....	22
10. Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta	23
11. Sprejem vzgojnega načrta	23

1. Uvod

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. L. 102/07, 2.člen) so cilji osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenja o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustvarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

2. Vizija OŠ Leskovec pri Krškem

Naša vizija je postati šola, kjer gradimo demokratične medosebne odnose in razvijamo strpnost do drugačnih. V sodobno opremljeni in urejeni šoli, ki se povezuje z okoljem, želimo s poudarkom na raziskovalnem pristopu, upoštevajoč potrebe posameznika, razvijati kritično mišljenje in tako učence opremiti s kvalitetnim znanjem in spretnostmi za nadaljnje izobraževanje in za življenje.

3. Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole

Iz ciljev osnovne šole in vizije šole izhajajo naslednje vrednote:

- **Urejenost** – urejenost šole in šolske okolice in skrb za vsakega posameznika, da pripomore k uresničevanju te vrednote
- **Demokratični odnosi** – ta vrednota zajema poleg vključevanja učencev, staršev in vseh zaposlenih v mehanizme odločanja tudi spoštljive odnose in konstruktivno reševanje konfliktov
- **Strpnost** – sprejemanje drugačnosti
- **Individualizacija** – skrb za vsakega posameznika in prilagajanje nalog razvojni stopnji posameznika
- **Kvalitetno znanje** – aktivno znanje, raziskovalni pristop
- **Spretnost kritičnega mišljenja**
- **Spretnosti za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje**
- **Spretnosti za življenje** – socialne veščine
- **Sodelovanje z okoljem**

4. Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta

Izhodišče za oblikovanje vzgojnega načrta za leto 2017/2018 je vizija šole, načela vzgojnega delovanja in evalvacija vzgojnega načrta za šolsko leto 2016/2017, ki je navedena v nadaljevanju.

5. Evalvacija vzgojnega načrta za šolsko leto 2016/2017

V vzgojnem načrtu za šol. leto 2016/17 so bile opredeljene tri prednostne naloge.

5.1. Program etika in vrednote

Vodja programa etika in vrednote je bila Dženi Rostohar.

V tem šolskem letu se je program zaključil z moduloma integriteta in humanost. Vodja je po izobraževanju za oba modula na šoli izvedla delavnici, na katerih je predstavila vrednotni domeni in nekatere predlagane aktivnosti. Učitelji so jih glede na lastno odločitev izvajali v okviru pouka in razrednih ur. Po vsakem modulu je bila tudi spletna anketa o izvedenih aktivnostih in na koncu še anketa o celotnem programu. Odziv na tovrstne ankete je vse slabši, tako težko pridobimo realno sliko o izvajanju vseh aktivnosti na šoli. Ob koncu programa smo še enkrat anketirali vzorce zaposlenih, staršev in učencev. Ankete bodo obdelali na Inštitutu za etiko in vrednote. Znotraj programa smo prejeli veliko gradiva, ki ga bomo lahko uporabljali še naprej. Ravnateljica je predlagala, da bi se pri načrtovanju VIZ dejavnosti, še posebej dni dejavnosti, posebna pozornost in dejavnost namenila tudi razvijanju določene vrednote.

5.2. Projekt učinkovito učenje

Do decembra 2016 ga je vodil ravnatelj Anton Bizjak, za njim pa je vodenje prevzela sedanja ravnateljica Jožica Repše.

Zaradi menjave vodstva in različnih obveznosti posameznikov nismo uspeli načrtovati dela. Kljub temu pa se je na šoli izvajalo mnogo dejavnosti povezanih s to tematiko. Skozi šolsko leto smo delovali na treh strategijah: izobraževanje strokovnih delavcev, vzgojno izobraževalno delo z učenci ter sodelovanje s starši. Eden temeljnih zastavljenih ciljev je bil razvijanje **BRALNE PISMENOSTI**. V okviru tega smo težili k izboljšanju dosežkov učencev na NPZ-jih v 6. in 9. razredu.

Izvedene so bile **naslednje dejavnosti**:

- udeležba na seminarju KAKO OTROKOM PRIBLIŽATI KNJIGO IN BRANJE (Raka, 25.8.2016),
- predavanje Petre Hlačar (šola, 4.4.2017) SPECIFIČNE TEŽAVE NA PODROČJU BRANJA IN PISANJA – DISLEKSIJA,
- poustvarjalni zvezki v 8. in 9. razredu,
- branje v nadaljevanjih v razredih (pri urah SLJ, RU),
- branje pravljic v OPB (ob Prešernovem dnevu) ter v šoli v naravi (4. r),
- navajanje na branje strokovne literature in iskanje podatkov (3. do 9. r),
- predavanje za starše učencev 4. razreda o pomenu bralne pismenosti za vsakdanje življenje in njihovo vlogo pri spodbujanju otrok za branje že v najzgodnejšem obdobju,
- sodelovanje učencev pri bralni znački, EKO bralni znački in na Cankarjevem tekmovanju,
- pri preverjanju in ocenjevanju bralnega razumevanja smo dali večji poudarek razumevanju na treh ravneh (priklic besedilnih informacij, razumevanje s sklepanjem, vrednotenje besedila),
- urjenje bralne tehnike in preverjanje napredka (1. TRIADA),
- branje umetnostnih in neumetnostnih besedil pri vseh predmetih,
- usvajanje in urjenje različnih bralnih strategij pri pouku (VŽN, Paukova strategija, podčrtovanje ključnih besed, pisanje povzetkov, pojmovne mreže, miselni vzorci, Venov diagram, ribja kost, časovni trak, primerjalna matrika,..),
- bralni kotički v razredih in v knjižnici,
- pravljичne urice v knjižnici (vrtec),
- knjižnična vzgoja od 1. do 9. razreda,
- ure KIZ-a od 1. do 9. razreda,
- poenotenje knjižničnih seznamov za bralno značko in domače branje od 6. do 9. razreda.

Na področju **UČENJE UČENJA** so se izvajale naslednje dejavnosti:

- delavnice UČENJE UČENJA za vse 5. razrede (izvajalki Tanja Mavsar Popovič in Vilma Malečkar, januar in februar 2017),
- delavnice UČENJE UČENJA za vse 6. razrede in 9.a razred (obnovitvena delavnica; izvajalka Tanja Cedilnik, delavnice so se izvajale v okviru razrednih ur; september - december 2016),
- BRALNI TRENING za učence 5. razredov, ki so bili prepoznani kot slabši bralci (izvajalka Vilma Malečkar, januar- marec 2017),
- predavanje Tanje Cedilnik za starše učencev 4. razreda: O UČENJU MALO DRUGAČE (12.12.2016),
- Predavanje za starše: USVAJANJE UČNIH STRATEGIJ – Metka Uršič,
- Učiteljica Jasmina Mlakar je izvajala interesno dejavnost »KAKO SE UČITI« za učence Rome iz višjih razredov.

Na področju **DVIG RAVNI ZNANJA** so se izvajale naslednje dejavnosti:

- dvig meje za doseg pozitivne ocene iz 45% na 50% v 3. in 4. razredu,
- različne oblike ocenjevanja znanja,
- uvajanje formativnega spremljanje napredka učenca pri pouku matematike (Tatjana Kerin),
- pedagoška konferenca na temo FORMATIVNEGA SPREMLJANJA,
- prilagajanje ocenjevanja za učence Rome in učence tujce ter učence z učnimi težavami in posebnimi potrebami,
- izobraževanja za učitelje:
 - študijske skupine po predmetih in razredih,
 - formativno spremljanje,
 - načrtovanje in izvajanje pouka ter vrednotenje pri pouku LUM na razredni stopnji.

5.3. Projekt uživajmo v zdravju

Vodja projekta uživajmo v zdravju je bila Polono Žerjav Horvat. V okviru projekta so bile izpeljane naslednje dejavnosti:

- posebna gibalna vadba za zdravstveno ogrožene,
- sodelovanje šole in zdravnika, roditeljski sestanek,
- didaktični pristop k poučevanju prehranskih vsebin in prehranskega opismenjevanja otrok,
- kuharske delavnice,
- športni dan,
- ustvarjalni vikend v šoli (kuharske in gibalne delavnice),
- SLOfit in njegova uporabna vrednost,
- minuta za zdravje, gibalni odmor, ...

Na **sestanku tima za vzgojni načrt**, ki je bil 21. 6. 2017, pa je bilo izpostavljenih še nekaj ugotovitev in predlogov glede vzgojnega delovanja šole v tem šolskem letu, ki jih navajamo v nadaljevanju:

- Kot uspešna se je pokazala prepoved uporabe mobilnih telefonov za učence na šoli. Učenci so to večkrat pohvalili na sestankih skupnosti učencev šole, starši na srečanjih za starše. Pa tudi večjih kršitev tega pravila v iztekajočem se šolskem letu nismo zaznali.
- S strani učiteljskega zbora je bil ob koncu šolskega leta podan predlog, da bi se oblikovala in natisnila enotna šolska pohvala za vse tiste dosežke in vedenja, ki jih javno pohvalimo. S tem se je strinjal tudi tim za vzgojni načrt.
- Glede prednostne naloge učinkovito učenje je bil podan predlog, da se fokusiramo predvsem na eno področje delovanja in poskušamo tam doseči čim več.
- Izpostavljen je bil pomen urejenega in primerne fizičnega okolja (igrala, igrišče, jedilnica, glasbena učilnica) za vzgojno delovanje šole. Izkušnje kažejo, da učenci ob urejenem okolju tudi bolj skrbno ravnajo. Pri tem pa jih je potrebno tudi načrtno spodbujati k redni skrbi za okolje. V naslednjem šolskem letu naj bi temu namenili še več pozornosti. V jedilnici in glasbeni učilnici so zelo neprimerne razmere (vročina, prezračevanje), še posebej poleti, zato je toliko težje zagotavljati kulturno vedenje otrok in nemoten pouk.

- Diskusija na timu za vzgojni načrt je bila tudi v povezavi s potrebnostjo vzgojnega načrta. Pri tem je bilo razloženo, da je vzgojni načrt obvezen dokument za šolo in da na njem temelji naše vzgojno ravnanje. Zato morajo biti v njem, med drugim, tudi jasno opredeljeni vzgojni ukrepi. Poudarjeno je bilo, da je za vzgojno ravnanje šole ključnega pomena redno in iskreno sodelovanje s starši, najbolje z obema, da lahko tudi starši doma vplivajo na otroka in podpirajo šolo pri spodbujanju zaželenega vedenja. Potrebno pa bi bilo natančneje opredeliti postopnost vzgojnih ukrepov, kdo jih izreka in v kateri točki se vključuje svetovalna služba. Ravno tako bi bilo smiselno narediti protokol ravnanja, ko zaznamo medvrstniško nasilje. Izpostavljeno je bilo tudi, da je na področju vzgoje ključnega pomena preventivno delovanje šole, ki spodbuja otrokov razvoj in omogoča, da se otrok v šoli počuti dobro: sprejet, vključen in uspešen. K temu pripomore veliko aktivnosti, ki se na šoli dogajajo, ene ključnih so redne kvalitetne razredne ure. Kljub temu se kršitve šolskih pravil še vedno pojavljajo, pri tem pa moramo biti ob kaznovanju pozorni tudi na izgrajevanje zaželenega vedenja, ker le tako omogočimo učencem, da svoje neprimerno vedenje spremenijo v primerno. Razmišljali smo tudi, če bi posebej sankcionirali neizdelovanje domačih nalog.
- S strani vodje tima je bil podan predlog, da se po več letih zamenja vodjo tima za vzgojni načrt in tako prispeva k svežini dela tima. Tudi nekateri člani tima so predlagali, da se jih zamenja. Podan je bil predlog, da se v tim vključi vodje prednostnih nalog in projektov na šoli. Vključiti pa bo potrebno še enega starša, ker hči ge. Sonje Simončič, ki je bila vrsto let članica tima, zaključuje šolanje na naši šoli.
- Na zaključni konferenci, 3. 7. 2017, pa je bil s strani tima za prehrano podan predlog za prednostno nalogo za naslednje šol. leto: ODGOVORNO in KULTURNO s HRANO. Znotraj te naloge bi omejili vnos prigrizkov v šolo, hkrati pa bi se lotili boljše organizacije v času kosila in malice.

Evalvacijo na podlagi poročil in zapisnikov pripravila vodja tima Melita Zagorc Vegelj.

6. Prioritete v šolskem letu 2017/2018

Na podlagi evalvacije vzgojnega načrta 2016/2017 in na podlagi prednostnih nalog, ki tudi sledijo viziji naše šole ter ostalih pobud, smo kot letošnje prioritete izbrali naslednje.

6.1. Kulturen – odgovoren – močnejši

Člane smo razdelili glede na različna področja prednostne naloge:

- SKRB ZA RED V JEDILNICI
- UREJANJE OKOLICE
- DEKORACIJA ŠOLE
- UČINKOVITO DEŽURANJE – HODNIKI, WC-JI, JEDILNICA, GARDEROBA, AVTOBUSNA POSTAJA
- RAZREDNA DINAMIKA

Cilji:

- Izboljšati počutje otrok v šoli in jih ob tem motivirati, da tudi sami sodelujejo oz. skrbijo za svoje šolsko okolje.
- Vložiti še več truda v logistične rešitve med odmori, časom kosila in malice. Povečati občutek varnosti pri učencih in dvigniti raven njihove odgovornosti.
- V času dežurstev doseči večjo aktivnost in prisotnost učiteljev, obenem pa v teh situacijah še bolj vzgojno delovati.
- Skrbeti za notranjost in zunanost šole na tak način, da bodo učenci, starši in ostali obiskovalci naše šole spoznali, katere so naše vrednote, kakšen je naš odnos do narave, estetike, tradicije, umetnosti, ...
- Pri učnih urah skrbeti za pravico otrok do kvalitetnega pouka in dvigniti raven zavedanja da so učenci odgovorni za svoje uspehe in doseženo znanje. Kazati ničelno toleranco do vseh vedenjskih odklonov, ki motijo učitelja pri njegovem delu, hkrati pa ostalim učencem onemogočajo spremljanje pouka.

Prednostna naloga je razdeljena na delovna področja v katerih so štirje člani. Ti bodo delali samostojno in z analizo trenutnih stanj, izboljšavami, novimi predlogi in ukrepi seznanjali pomočnika ravnateljice Bojano Abram in Zorana Zlatiča, ki sta vodji omenjene naloge.

6.2. Branje za znanje – branje za zabavo

Vodja: Manja Vogla

Člani tima: Klavdija Mirt, Tanja Cedilnik, Vilma Malečkar, Tanja Mavsar Popovič, Blanka Mladkovič, Marija Simončič, Eva Kink Žerjav, Ina Abram, Nuša Tičar, Jasmina Mlakar, Mirjana Marinčič.

Cilji:

- Vzpodbuditi motivacijo in interes za branje pri učencih.
- Vzpodbujati družinsko branje.
- Poudariti pomen ohranitve mladinske literature in pomena slikanic pri najmlajših učencih.
- Ponuditi čim več zanimivih dejavnosti, ki bi učence spodbujale k branju.
- Poudariti pomen tihega branja.

Tim se bo sestajal večkrat po dogovoru. Predvsem zaželimo nadgraditi projekt iz šolskega leta 2013 /2014 (Bralna pismenost). Tim bo pripravil akcijski načrt za celo šolsko leto. Pri izvedbi bodo sodelovali vsi učitelji, ki bodo naloge izvajali neposredno pri svojem delu ter opravljali evalvacijo. Evalvacijo programa bo tim izvajal na sestankih projektnega tima sproti. Ravnateljica, oz. vodja prednostne naloge bo poročala na informativnih konferencah aktivnosti prednostne naloge.

Program prednostne naloge predstavimo svetu zavoda in svetu staršev v septembru.

7. Načela, po katerih bomo vzgojno delovali

7.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Navedeno načelo bomo izvajali s spodbujanjem strpnosti med učenci in s šolskimi pravili, ki bodo pripomogla k vzpostavljanju discipline ter spoštujejo otrokovo človeško dostojanstvo. Pri oblikovanju pravil sodelujejo učenci, starši in zaposleni. Glede na določila načela bo šola delovala v skladu spoštovanja učencev tudi v primerih vzpostavljanja discipline in kaznovanja.

7.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Šolska skupnost

Na podlagi določil načela omogočanja aktivnega sodelovanja učencev je v šoli organizirana Šolska skupnost. Preko predstavnikov razredov v Šolski skupnosti lahko učenci sodelujejo pri odločanju o življenju in delu na šoli.

Oddelčna skupnost

Vsi učenci so vključeni v oddelčne skupnosti. Na začetku leta oddelčne skupnosti sprejmejo pravila delovanja in skupnega življenja. Oddelčne skupnosti se dobijo na razredni uri z razrednikom. Te ure so namenjene predvsem prenašanju informacij med učenci in učiteljem ter šolo in tudi povezovanju znotraj oddelčne skupnosti.

Otroški parlament

Učenci preko svojih predstavnikov razpravljajo o zanje aktualnih temah na nivoju oddelka, šole, občine in države. Sklepe in predloge predstavijo javnosti, odgovornim osebam in institucijam.

Pomembno so učenci vključeni tudi v primeru, ko kršijo šolska pravila, saj v postopku izbire vzgojnega ukrepa sodelujejo in sami iščejo način, kako bodo škodo, ki so jo povzročili s kršenjem pravila, tudi najbolje popravili.

7.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Razredne ure v oddelkih od 4. do vključno 9. razreda so vsakih 14 dni. Del razrednih ur so tudi socialne igre in preventivne dejavnosti, ki razvijajo pozitivne medosebne odnose, gradijo medsebojno zaupanje. Učitelj te dejavnosti izvaja v sproščenem vzdušju in ima prostor in čas, da se druži in pogovori z učenci.

Z vzpostavljanjem mediacije kot načina reševanja sporov želimo izboljšati in razvijati klimo, v kateri so dobri odnosi pomembni.

Na šoli organiziramo tudi dneve dejavnosti, ki so namenjeni pridobivanju znanj in razvijanju veščin za skladen razvoj osebnosti in humano vključevanje v skupnost.

Šola razvija in spodbuja uporabo aktivnih metod učenja in poučevanja. Učitelji uporabljajo učne metode, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev. Prisluhnejo njihovim potrebam in jih skušajo upoštevati. Nivo zahtevnosti prilagajajo sposobnostim učencev. Spodbujajo uporabo aktivnejših metod učenja in poučevanja ter spodbujajo aktivno in ustvarjalno sodelovanje posameznikov. Za učence s posebnimi potrebami prilagajajo metode poučevanja, preverjanja in ocenjevanja.

7.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Šola se zaveda pomena in vpliva staršev in obratno, zato si prizadeva vzpostavljati tvorno sodelovanje s starši.

Starši lahko osebno ali pisno preko Sveta staršev in Sveta šole ter preko spleta podajajo predloge in osnutke pomembnih dokumentov, ki zadevajo življenje in organizacijo dela v šoli.

Učitelji imajo redne govorilne ure, dopoldan in popoldan po urniku. Učitelji imajo tudi telefonske številke staršev, ki so dosegljivi za redno informiranje o vedenju otrok. Na rednih roditeljskih sestankih šola obvešča starše o načinih izvedbe obveznega in

razširjenega programa šole. Tako lahko tudi podajo svoja mnenja in sodelujejo pri odločanju. Organiziramo strokovna predavanja, namenjena boljšemu razumevanju in uresničevanju vzgojnih zmožnosti.

Šola redno obvešča o dogajanju na šoli in jih vabi na prireditve, srečanja in k drugim oblikam sodelovanja.

Posamezni oddelki in posamezni starši se lahko dogovorijo o posebnih oblikah sodelovanja v šoli v naravi, pri pouku ali kaj podobnega. Te dejavnosti se opredelijo v LDN šole ali v učiteljevem letnem delovnem načrtu za posamezni oddelek.

Šola občasno z iskanjem povratne informacije evalvira posamezne oblike sodelovanja s starši – po določenih roditeljskih sestankih, predavanjih za starše, da preveri njihovo zadovoljstvo in predloge za nadaljnje delo.

7.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Izhajanje iz temeljnih pravic in zavedanje pravic in odgovornosti vsakega člana je potrebno za strpno in učinkovito sobivanje.

Šola bo vzgajala učence v duhu medsebojnega spoštovanja pravic, kar posledično pomeni tudi spoštovanje drugih pravic in dolžnosti, ki iz tega izhajajo. Seveda pa se pri tem zavedamo, da se učenci razumevanja nekaterih konceptov šele učijo, zato bo spodbujala učenje le-teh in to učenje prilagajala starosti in sposobnostim razumevanja.

7.6. Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Z nekaterimi strukturiranimi dejavnostmi šola vzpodbuja prevzemanje odgovornosti in razvija samostojnost pri učencih.

S posebnimi pristopi k reševanju problemov, kot sta svetovalni razgovor in mediacija, učitelji in učenci pomagajo kršiteljem videti problem in jih spodbujajo k iskanju ustrežnejših načinov reagiranja.

Tudi s pogostejšimi povratnimi sporočili, predvsem s pozitivnimi, ki se nanašajo na učenčevo vedenje in tudi osebnost, učitelji utrjujejo pozitivnejšo samopodobo. Prav tako dajejo učitelji učencem s povratnimi sporočili o neprimernem vedenju smernice o neprimernosti nekaterih in zaželenosti drugih vedenj.

7.7. Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Šola je pri svojem delovanju avtonomna, vendar se zaveda pomembnosti sodelovanja z okoljem. Z namenom uresničevanja vzgojnega načrta se povezuje in sodeluje z okoljem. Prisluhne potrebam, stališčem in interesom okolja in jih poskuša z medsebojnim usklajevanjem vključiti v vzgojni načrt. Dejavnosti bomo predvideli v LDN šole.

Šola z namenom usklajenega delovanja na vzgojnem področju sodeluje s športnimi, kulturnimi in drugimi organizacijami v okolju.

Delavci šole se zavedajo pomena doslednosti pri oblikovanju varnega in predvidljivega psihosocialnega okolja.

7.8. Načelo osebnega zgleda

Pri proaktivnem delovanju ne smemo pozabiti, da smo posamezniki tisti, ki vplivamo na lastne misli, čustva in vedenje. Pomembno je, da se tega zavedamo in tako tudi ravnamo, kadar vzgajamo učence v samostojne, odgovorne osebe. Zavedati se moramo, da se učenci od nas učijo predvsem preko zgleda.

8. Vzgojne dejavnosti

8.1. Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne vzgojne dejavnosti, ki so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi:

- skrb vsakega učitelja za kakovost pouka, kjer se v čim večji meri uporablja aktivne oblike dela,
- priprava, spremljanje in evalvacija individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami in za nadarjene učence. V ta proces vključujemo učenca, starše in vse učitelje, ki poučujejo učence,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,
- oblikovanje razrednih pravil v začetku vsakega šolskega leta, pri čemer se izhaja iz potreb in pobud učencev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, kar pomeni hitro in načrtno reševanje,
- aktivnosti za uspešno integracijo romskih učencev, kar zahteva zmanjševanje predsodkov in razvijanje strpnosti pri učencih, starših in zaposlenih,
- aktivnosti za uspešno vključevanje učencev priseljencev,
- spoznavanje posebnosti drugih kultur in njihovega načina življenja ter razvijanje medkulturne vzgoje na nivoju šole,
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku in v času prostih ur (prostovoljno delo, varstvo učencev, interesne dejavnosti),
- razvijanje socialnih veščin (prostovoljno delo, medvrstniška pomoč v okviru oddelčnih skupnosti ali učnih skupin, aktivnosti znotraj razrednih ur pri pouku in pri interesnih dejavnostih) in medgeneracijskega sožitja (sodelovanje z vrtcem in domom starejših občanov),
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, CAP delavnice, predavanja iz zdravstvene vzgoje...),

- učenje in razvijanje zdravega življenjskega sloga za učence, starše in zaposlene (aktivnosti v okviru programa Zdrave šole, Zdrav življenjski slog, moj SLOfit),
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (skupne prireditve),
- izvajanje dejavnosti za prometno varnost učencev (prometno varnostni načrt šole, sodelovanje s policistom, priprava za kolesarski izpit, Jumicar),
- razvijanje odnosa do narave (Ekošola).

8.2. Pohvale učencem

Učenci so pohvaljeni tako, da o njihovih dosežkih obveščamo ostale učence po ozvočenju šole in na šolskih prireditvah.

Učencem izrekamo pohvale individualno, na nivoju oddelka in na nivoju šole.

Predlog za pohvalo lahko podajo: razrednik, mentor, učenci, šolska skupnost učencev ali drugi strokovni delavci šole. Pohvale se izrekajo ustno ali/in pisno, osebno ali javno – pred sošolci v razredu ali pred učenci cele šole.

Učenci, učitelji in mentorji naj razrednike obveščajo o udeležbi in dosežkih na tekmovanjih. Razrednik naj učence spodbudi k predstavljanju svojih dosežkov pred razredom. Tudi starši lahko o dosežkih svojega otroka obvestijo razrednika.

Dosežki učencev, ki so predstavljeni na petkovi informativni konferenci, jih nato v ponedeljek, v času razredne ure predstavimo tudi vsem učencem (po ozvočenju ali osebno).

Javno objavljamo samo najvišje rezultate (dobitnike priznanj, uvrščene naprej...) ostali lahko za rezultat izvedo pri mentorju oz. učitelju.

Na šolskih prireditvah so učenci pohvaljeni za izjemne dosežke:

- na učnem področju:
 - ko so vse zaključene ocene odlične oz. dosegajo najvišje standarde znanja pri vseh predmetih,
 - za srebrna in zlata priznanja na državnem nivoju,
- na športnem področju:
 - doseženo 1., 2., 3. mesto posamezno ali ekipno na državnem nivoju,
- na umetniških področjih:
 - glasba, likovno ustvarjanje, dramska igra, ples, film,
- na tehničnem in računalniškem področju:
 - dosežki na državnem nivoju,
- za izjemno vedenje pri opravljanju različnih nalog in v odnosih z vrstniki in odraslimi,
- ter za izjemen napredek pri doseganju učnih rezultatov.

Posebne pohvale se izrekajo ob zaključku šolskega leta in zaključku šolanja.

8.3. Vrste vzgojnih ukrepov

Strokovni delavec, ki je priča kršitvi ali je prvi obveščen o kršitvi, se pogovori z učencem in spodbudi učenca, da popravi nastalo materialno škodo oziroma odnos. Če strokovni delavec oceni, da pri tem potrebuje pomoč, jo poišče pri vodstvu šole ali v šolski svetovalni službi.

O hujših ali ponavljajočih se kršitvah obvesti razrednika oz. vodstvo šole.

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starši ali učenec, če gre za neupoštevanje opozorila oz. za hudo kršitev šolskih pravil.

Razrednik mora biti s strani delavca šole čim prej obveščen o kršitvi učenca in z vednostjo ter v sodelovanju z razrednikom izpelje nadaljnji postopek obravnave kršitve ter sodelovanje s starši učenca.

Razrednik razišče okoliščine domnevne kršitve, zbere dodatne informacije od morebitnih očitvidcev in se pogovori z učencem, ki pojasni vse o domnevni kršitvi.

Če je na podlagi okoliščin mogoče sklepati, da bo za obravnavo kršitve potrebno sodelovanje s starši, jih razrednik o kršitvi takoj obvesti in jih pozove, da prisostvujejo pogovoru z učencem.

Če starši ne morejo sodelovati pri razgovoru, lahko učenec ali starši med strokovnimi delavci šole izberejo zagovornika otroka, s katerim se dogovorijo o razgovoru v šoli. Tudi starši lahko predlagajo pogovor o kršitvi in ukrepanju s strokovnim delavcem šole. Če je pri kršitvi udeleženi več učencev, so pri skupnem pogovoru s kršitelji prisotni starši le, če je mogoče zagotoviti prisotnost staršev oz. zagovornikov vseh učencev oziroma strokovnih delavcev.

Razrednik mora pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa mora razrednik upoštevati:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve in ostale okoliščine.

Ukrep naj se nanaša:

- na reševanje konflikta (mediacija, svetovalni razgovor),
- na dogovor o nadaljnjem delu,
- na poravnavo škode (družbeno-koristno delo, medsebojna pomoč, materialno oz. denarno nadomestilo),
- na obravnavo pri svetovalni službi.

Kadar obravnava na podlagi Vzgojnega načrta in Šolskih pravil ni bila učinkovita, se je strokovni delavec – razrednik dolžan o nadaljnjem ukrepanju posvetovati z vodstvom šole in šolsko svetovalno službo. Skupaj lahko sprejmejo odločitev o ukrepanju v skladu z določili Zakona o osnovni šoli (54. in 60.člen).

9. Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

9.1. Svetovanje

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Učenci lahko poiščejo pomoč pri odrasli osebi na šoli, kateri najlažje zaupajo. Ta oseba se po potrebi posvetuje z ostalimi strokovnimi delavci na šoli oz.se poveže s starši učenca. V primeru nasilja ravna v skladu z zakonodajo.

Svetovanje učencem izvajajo:

- učitelji in mentorji dejavnosti, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost,
- razrednik, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe ali vodstva šole,
- šolska psihologinja ali socialna delavka, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo,
- ravnateljica ali pomočnika ravnateljice, ko gre za kršenje postavljenih in/ali dogovorjenih pravil.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopreseje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge, sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo ali samospoštovanje.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti, ...

9.2. Restitucija in mediacija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno škodo (etično, socialno, psihološko ali materialno). Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko lastnino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, en ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svododa izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a ne mediacija in ne restitucija.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna ponujena možnost. Lahko se o loči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način,
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak,
- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje,
- zahtevata odločitev in napor učenca,

- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem,
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno narediti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljani spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

9.3. Mediacija – postopek izvajanja na šoli

Mediacijo na šoli izvajajo usposobljeni strokovni delavci.

Učenec lahko sam predlaga, da bi želel konflikt rešiti s pomočjo mediacije. To lahko sporoči razredniku ali pa kateremu od strokovnih delavcev, ki so usposobljeni za izvajanje mediacije. S strokovnim delavcem se dogovorita o času mediacije. Mediator predlaga tudi komediatorja. Mediacije se lahko izpeljejo pred, med ali po pouku, večinoma v knjižnici, lahko tudi v kabinetu.

Mediacijo lahko predlagajo tudi drugi delavci na šoli. Če se udeleženca ali udeleženci mediacije s tem strinjajo, se jo izvede na podoben način, kot če jo predlaga učenec.

Učenci – medianti ali mediatorja sporočita učitelju in razredniku izostanek od pouka.

O izvedeni mediaciji ostane podpisan dogovor, ki se hrani pri svetovalni delavki. Vse kar se na mediaciji pogovarjajo in dogovarjajo, je zaupne narave.

Mediacijo se lahko izvaja v primerih konfliktov med učiteljem in starši, med učitelji ali med učitelji in učenci. Tovrstno mediacijo izvajata usposobljeni šolski mediatorki Dženi Rostohar in Melita Zagorc Vegelj.

10. Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta

Seznanitev z vzgojnim načrtom – na konferenci ob sprejemu, prej pa bo javno dostopen izvod v zbornici in na internetu. Učitelji, učenci in starši lahko podajajo pripombe.

Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali skozi poročila strokovnih delavcev in aktivov ter timov.

Vodstvo in svetovalna služba ter tim za vzgojni načrt bodo pregledali in evalvirali izvajanje načrta.

Ravnateljica najmanj enkrat letno poroča Svetu staršev in Svetu šole o uresničevanju vzgojnega načrta.

Posebej se bo evalviralo izvajanje aktivnosti, ki bodo načrtovane kot prioritete.

11. Sprejem vzgojnega načrta

Osnutek vzgojnega načrta je na podlagi aktivnosti, ki so potekale z učenci, s starši in z zaposlenimi, pripravil strokovni tim za pripravo vzgojnega načrta.

Učenci lahko predlagajo aktivnosti in spremembe preko svojih predstavnikov v Šolski skupnosti učencev.

Strokovni tim sestavljajo:

- Bojana Abram, vodja tima,
- Ana Antolič Miler,
- Nataša Brodnik Kržan,
- Marjeta Košir,
- Melita Zagorc Vegelj,
- Tatjana Longo,

- Vesna Perić,
- Dženi Rostohar,
- Zoran Zlatič,
- Daniela Stamatović.

Predstavniki staršev v timu so:

- Vesna Žučko,
- Katarina Uršič,
- Rudi Vrščaj.

Njim lahko starši sporočijo morebitne predloge za spremembo vzgojnega načrta. Osnutek vzgojnega načrta je bil predstavljen v kolektivu, na spletni strani šole in na Svetu zavoda.

Potrjen in sprejet je bil na seji Sveta zavoda dne 28. 9. 2017.

Žig šole

Ravnateljica
Jožica Repše

Leskovec pri Krškem, september 2017